

De krant van 't Land

Maandblad van Verzorgingstehuis Sint Bernardus
't Land 23 - 7126 BG Bredevoort

1ste jaargang nr. 1
oktober 1989

Een hartelijk welkom in Sint Bernardus

Het is voor mij als eerste burger van onze gemeente een bijzonder groot genoegen u allen, bewoners van huize 'Sint Bernardus', heel hartelijk welkom te heten in uw geheel gerenoveerde verzorgingshuis te Bredevoort.

Voor een aantal van u ging hieraan een spannende tijd vooraf, doordat voor u een tijdelijk verblijf elders moest worden gezocht. Uit de diverse reacties is wel gebleken, dat het tijdelijk verblijf in zowel Beth San als in 't Hoge Veld uitstekend is geweest. Een bedankje aan besturen en direkties is dan ook op z'n plaats. Spannend was het evenzeer voor de bewoners van Beth San, dat nú verbouwd zal worden, en die daarom hun vertrouwde omgeving moesten inruilen voor het voor hen onbekende huis in Bredevoort.

Het zal nog best even wennen zijn, voor zowel de bewoners van het 'oude' Sint Bernardus als voor de geheel nieuwe bewoners.

Er is nogal wat veranderd aan het gebouw en de direkte omgeving van het verzorgingshuis, maar...gelukkig allemaal in het voordeel van de bewoners.

Persoonlijk ben ik dan ook erg verheugd, zelfs een beetje trots, dat binnen de gemeente Aalten onze ouderen in de veste Bredevoort een dergelijke huisvesting geboden kan worden.

Vanuit alle geledingen van onze gemeenschap is met man en macht gewerkt aan de realisering van het nieuwe Sint Bernardus. Een verzorgingshuis, waarmee we in de toekomst uit de voeten kunnen.

Bij de officiële opening van Sint Bernardus kom ik daar graag op terug.

Thans wil ik volstaan met het VAN HARTE WELKOM heten van alle bewoners van Sint Bernardus; een welkom dat voor velen van u staat in het teken van een terugkeer in het 801-jarige Bredevoort.

Tenslotte wens ik u allen een goede gezondheid toe, opdat u nog lange tijd zult mogen genieten van dit prachtige huis en zijn omgeving.

Het ga u allen goed!

De burgemeester van Aalten,

drs T.J. Bouwers

Bredevoort mag trots zijn...

Als bestuur ben je natuurlijk heel dicht betrokken bij de bouw van het verzorgings-tehuis, temeer, omdat ook de volle verantwoordelijkheid bij het bestuur ligt.

Je bent verantwoordelijk dat een miljoenenprojekt, waarvoor je opdracht hebt gegeven, ook naar behoren wordt uitgevoerd.

Maar, als we nu terugkijken op bijna anderhalf jaar bouwactiviteiten, dan kom je tot de konklusie dat er een pracht gebouw is verrezen in Bredevoort en dat dit gebouw tot stand is gekomen met medewerking en met veel inzet van diverse personen.

Vanaf het begin is er een bijzonder goed samenspel geweest tussen de aannemers, de Vereniging tot Verbetering van de Volkshuisvesting in Aalten, de gemeente Aalten, de Provincie en het bestuur van Sint Bernardus. Allen zijn en waren de overtuiging toegedaan dat dit projekt, op papier gezet door Architectenbureau Hoogenberk uit Voorstonden, een bijzonder projekt was en dat vakmanschap vereist werd. Welnu, alle hulde voor allen die hieraan hun steentje hebben bijgedragen. De bouwkombinatie Hoffman-Koopmans onder leiding van de heer Veldhuis en bijgestaan door de onder-aannemers heeft er een keurig stukje werk van gemaakt.

Het is, zoal de heer Hoogenberk zei: "We hebben het oude gedeelte nieuw gemaakt door de restauratie en het nieuwe gedeelte er 'oud' aan toegevoegd".

Het is in zijn totaliteit zo geworden alsof het er altijd al heeft gestaan.

We mogen blij en dankbaar zijn dat Bredevoort weer een verzorgingstehuis heeft dat plaats biedt aan 30 bewoners.

Het is ook een tehuis geworden waar het goed vertoeven is. Ruime kamers voor onze bewoners en van alle gemakken voorzien. Het is niet alleen de woonkamer die veel ruimte biedt, maar ook het keukentje en ook de doucheruimte met W.C. zijn ruim bemeten. De recreatiezaal, midden in het gebouw, met daarin de bibliotheek, zal vaak het ontmoetingspunt zijn waar onze bewoners zich zullen treffen voor een kopje koffie of voor een gezellige middag of avond, want ook diverse verenigingen die nauw betrokken zijn bij het bejaardenwerk zullen daar welkom zijn. Hierdoor hopen we ook te bereiken dat 'Sint Bernardus' niet een eilandje is waar alleen onze huisgenoten zullen wonen, maar dat Sint Bernardus een huis zal zijn waar iedereen welkom zal zijn, zodat het geheel geïntegreerd zal worden in onze totale samenleving van Bredevoort.

Bredevoort mag trots zijn op dit mooie verzorgingstehuis.

Laten we er samen iets moois van maken.

Namens het bestuur van
Verzorgingstehuis Sint Bernardus,

J.W. Elferink, voorzitter

Van de redactie

Gedurende de renovatietijd werden bewoners, personeel en niet te vergeten de 'Vrienden' van Sint Bernardus van de stand van zaken op de hoogte gehouden door een eenvoudig, maandelijks verschijnend blaadje onder de naam 'Sint Bernardus - nieuw(s)'.

En nu ligt dan "De krant van 't Zand" voor u, 1ste jaargang nr. 1. Omdat er ook een Bredevoorts Nieuws verschijnt, hebben we naar een andere naam gezocht. Als U een betere weet, dan houden we ons aanbevolen.. In het vervolg gaat dit blad naar allen die in Sint Bernardus wonen en werken en naar de donateurs van onze 'Vrienden-stichting'.

Maar...wel in een veel kleinere omvang, voorlopig waarschijnlijk 4 pagina's. Alleen de feestelijke heropening kon ons verleiden tot een uitgave als nu voor u ligt. Als een herinnering aan die blijde dagen voor allen die er getuige van waren.

't Zand 23

van burgemeesterswoning tot verzorgingstehuis

't Zand anno 1920 - Voor het oude 'domineeshuis' (de toenmalige hervormde pastorie) zien we nog enige van de bomen waarmee eertijds het gehele plein volstond. 't Zand ligt er maar kaal bij. Maar rechts staat fier het statige "St. Bernardus-gesticht", het sanatorium van de zusters franciscanessen. En daar naast Zandzicht, het 'rusthuis' van de hervormde diakonie.

't Zand anno 1988 - De pastorie is al lang verdwenen. Daar staat nu een gezinsvervangend tehuis. Het plein is geheel bestraat en de bomen zijn vervangen door auto's. Het is er niet mooier op geworden. Sint Bernardus is geen sanatorium meer, maar al sinds 1933 een verzorgingstehuis, al werd het toen nog niet zo genoemd. Oud, maar gezellig.

't Zand anno 1989 - De oude gevel van nummer 23 staat er nog steeds, in oude luister hersteld zelfs, maar daar omheen en daar achter is een modern woonhuis voor ouderen verrezen. Nieuw, maar - ook nu weer - gezellig.

Want huize Sint Bernardus is gerestaureerd en gerenoveerd. Zo heet dat althans. Maar het is voor 80% nieuwbouw geworden. En met deze veelomvattende ingreep is wederom een hoofdstuk afgesloten en een nieuw begonnen van de veelbewogen en afwisselende historie van dit oude huis aan 't Zand. Wederom, want het geschiedenisboek van Sint Bernardus telt vele boeiende hoofdstukken. Het eerste daarvan is geschreven in het jaar 1764.

In dat jaar werd het oudste gedeelte van het huis, nog duidelijk herkenbaar rond de voornamelijk hoofdingang, gebouwd als woning voor Bernardus (!) Andreas Roelvink, rentmeester van stadhouder Willem V. Tot 1897 bleef het huis, later uitgebreid met de in aangepaste stijl opgetrokken vleugel, in het bezit van de familie Roelvink. Na vader Bernardus woonden daar zijn zoon Arnoldus Florentinus en vervolgens kleinzoon Leonard, die beiden het ambt van burgemeester van de gemeente Aalten bekleedden. Vandaar dat het oudste gedeelte van het huis nog altijd bekend staat als het burgemeestershuis.

Inmiddels was er in Bredevoort wederom een Bernardus ten tonele verschenen: pastoor Barnardus Stephanus Mulder, die de parochie van het Heilig Hart van Jezus met als patroon de heilige Georgius (beter bekend als Sint Joris) diende van 1894 tot zijn dood

Uit de
'Aaltensche Courant'
van 5 april 1902 :

" Onze gemeente mag zich verheugen weer met eene hoogst nuttige instelling verrijkt te zijn. Te Bredevoort namelijk hebben zich eenige R.K. Zusters gevestigd, die zich zullen wijden aan de verpleging van zieken.

Naar wij met zekerheid kunnen berichten zullen de Zuster-ziekenverpleegsters bereid zijn hare diensten te wijden aan alle zieken, zonder onderscheid van godsdienstige belijdenis, overal waar zij gevraagd worden, zelfs bij de meest besmettelijke ziekten en, zoo nodig, ook des nachts zoowel als bij dag.

Daar het doel der Eerw. Zusters is, uit Christelijke liefde den evenmensch in zijn lijden bij te staan, zijn geldelijke belooningen geen vereischte om hulp te bekomen en worden dan ook niet gevraagd, terwijl van proseljten-makerij of van zieltjesjacht volstrekt geen sprake is.

Ook zal desgewenscht gelegenheid gegeven worden voor zieken, om tegen matige vergoeding in het gesticht te Bredevoort verpleegd te worden. In dat geval blijven de patiënten geheel vrij in de keuze van den geneesheer, en hebben de bedienaren der verschillende godsdienstige gezindten vrijen toegang tot hunnen gemeentenaren. "

op 21 februari 1903. Het is aan hem dat wij ons "Sint Bernardus" te danken hebben. Maar zelf heeft hij het nooit als bejaardenhuis gekend.

Pastoor Mulder, een man met hart voor zijn parochianen en met een voor die tijd verrassende oecumenische instelling, had één hartewens: een eigen ziekenhuis voor Bredevoort. Er was ooit een ziekenhuisje geweest aan de Hollenberg, gesticht in 1544, maar dat was al lang vergeten in die dagen.

Toen in 1897 de laatste Roelvink naar Aalten vertrok (naar het huis aan de Haartsestraat waarin tot voor enige jaren het postkantoor was gehuisvest), zag pastoor Mulder grote mogelijkheden voor zijn plannen in dat nu verlaten huis aan 't Zand. Maar er was een probleem. De pastoor wilde van zijn ziekenhuis weliswaar een open instelling maken voor alle gezindten, maar met een rooms-katholieke signatuur. En de vraag was of dat de familie Roelvink wel zou aanstaan.

Het huis werd dan ook gekocht door de schoenmaker Herman Schepers uit Vreden voor de prijs van f 9.000,-, compleet met de prachtige tuin, maar boze tongen (nou ja, boze...) beweren dat dit doorgestoken kaart was. Want drie jaar later al verkocht Schepers het weer aan het R.K.-kerkbestuur en de pastoor betaalde er uit eigen zak zo'n f 2.600,- aan: giften die hij had gekregen bij zijn zilveren priesterjubileum. Hij wist enige zusters Franciscanessen uit de buurt van Hannover naar Bredevoort te krijgen, die daar in 1902 hun ziekenhuis begonnen, de 'wijkverpleging' (zoals wij dat nu noemen) organiseerden en ook "eene bewaar- en naaischool" openden. Het krantebericht hiernaast getuigt er van hoe verheugd de gemeenschap deze 'hoogst nuttige instelling' begroette.

Het is bijzonder jammer dat de voortvarende pastoor Bernardus zo kort van zijn levenswerk heeft mogen genieten. Nog geen jaar na de opening overleed hij. Hij werd begraven op de rooms-katholieke begraafplaats te Bredevoort. Maar dat het ziekenhuis werd genoemd naar de heilige Barnardus van Clairvaux is zeker niet toevallig. Terecht is daarmee de stichter geëerd.

In de eerste jaren waren er nog niet zo veel patiënten. Maar dat verandert als in 1907 van het ziekenhuis een sanatorium wordt gemaakt voor t.b.c.-patiënten. Dan zijn er de jaren door steeds zo'n 20 patiënten aanwezig, die uit het hele land naar Bredevoort komen om in het "Gesticht St. Bernardus" genezing te vinden.

In het boekje "Aalten en Bredevoort in oude ansichten" vinden we een prachtige foto van de tuin met daarin drie zogenaamde lighallen, aan één zijde geheel open om zoveel mogelijk frisse lucht te vangen. In iedere hal, een eenvoudig houten huisje, stonden twee ligbedden, een tafel en een stoel. Nog altijd kunt U twee van deze lighallen in de tuin van Sint Bernardus vinden.

Maar ook dat hoofdstuk werd weer afgesloten. In 1933 werd het sanatorium opgeheven en werd Sint Bernardus een "pension voor oudere dames en heren". En dat zal het - naar wij van harte hopen - nog tot in lengte van

Sint Bernardus vanuit de tuin gezien - omstreeks 1920

jaren blijven. Een gastvrij huis voor ouderen, voor wie ondanks alle goede voorzieningen van flankerend beleid en thuiszorg - om een paar termen van deze tijd te noemen - het zelfstandig wonen bezwaarlijk wordt.

Nog even terug in de geschiedenis van ons huis. In 1938 werden om ons onbekende redenen de Zusters Franciscanessen vervangen door de Zusters van Sint Jozef. Hun komst bracht al spoedig veranderingen met zich mee. Behalve enige zusters met onderwijsbevoegdheden was er ook een bij met alle aktes voor de modevakschool. En dus kwam er zo'n school in een van de kamers van Sint Bernardus. Zoals daar door het werk van de zusters zoveel gebeurde dat nu niet direkt tot de taak van een bejaardenhuis gerekend kan worden, maar waarmee het huis wel een 'wijkfunctie' vervulde, lang voor dat woord bekend was. Nu worden daar vele ingewikkelde rapporten en nota's aan gewijd, maar de zusters deden het gewoon. Heel wat Bredevoortse dames vertellen ons nog dat ze bij 'de zusters' naaien hebben geleerd. En heel wat eerste hulp bij ongevallen is er verleend, vooral ook toen er nog geen arts in Bredevoort woonde.

Wie voor de renovatie op de zolder van Sint Bernardus kwam, kon daar nog de kleine cellen zien, die getuigden van het sobere leven van de zusters. In de Bredevoortse samenleving hebben ze een belangrijke plaats ingenomen en het was dan ook zeker een verlies voor de stad, toen zo'n 14 jaar geleden de laatste zusters werden teruggeroepen naar het Moederhuis in Amersfoort of elders werden geplaatst.

Op dat moment was de strijd om het behoud van Sint Bernardus al in volle gang. Maar dat is een ander verhaal. Wel met een happy end!

De gegevens voor dit verhaal ontleenden we in hoofdzaak aan:

- B.J. Dorrestijn, Het St. Bernardusgesticht te Bredevoort;
in het interessante boekje 'Geschiedenis van de Oost-Achterhoekse Ziekenhuizen', dat onder meer in Museum Frerikshuus te Aalten verkrijgbaar is.
- E.M. Smilda, Aalten en Bredevoort in oude ansichten.
- De foto's hierboven en op pagina 3 mochten wij lenen uit de partikuliere verzameling van de heer Smilda, waarvoor onze hartelijke dank.

Een lange weg

Het is een lange weg geweest, die naar de nu voltooide renovatie van Sint Bernardus, ons Bredevoortse verzorgingstehuis heeft geleid.

Een weg van vallen en opstaan, hoop en wanhoop, van enthousiaste plannenmakerij en veel goede wil, van mislukkingen en afwijzingen.

Maar leed is gelukkig gauw vergeten. Wat blijft is het resultaat, dat nu is bereikt.

Toch mogen we nog wel even op die weg terugzien.

Dát er iets moest gebeuren was al enige tientallen jaren duidelijk. Het huis voldeed aan geen enkele bouwkundige eis, die nu door de overheid - terecht - aan verzorgingshuizen wordt gesteld. Niet dat de bewoners daarmee zaten. Integendeel. Zo'n oud huis heeft een geheel eigen sfeer en juist ook door het kleine getal was er een hechte gemeenschap. Dan neem je wat minder comfort wel voor lief. Maar in alle eerlijkheid: het kon zo niet langer. En toen we dat wisten kwamen de vragen: renoveren? sluiten? ergens anders in Bredevoort bouwen?

Al zo'n 20 jaar geleden kwam er een toezegging vanuit Arnhem, dat er in Bredevoort een nieuw rooms-katholiek bejaardenhuis gebouwd zou mogen worden. Het ging niet door. Bij nader inzien besloot de provincie dat het toch maar in Winterswijk moest komen. Het werd de Vredenshof.

Vele jaren heeft de actieve stichting "Interkerkelijk Bejaardentehuis" geïjverd voor - U raadt het - een interkerkelijk bejaardenhuis in Bredevoort. Er zijn vergevorderde plannen geweest. De goede wil was bij ieder aanwezig. Een hinderpaal was dat het moeilijk was om achter de voorgevel, die als monument behouden moest blijven, een modern verzorgingstehuis te bouwen.

Toen kwam die zwarte dag: Sint Bernardus en Beth San zouden gesloten worden en 'ergens' zou een nieuw huis gebouwd moeten worden. De gemeente Aalten moest 51 verzorgingsplaatsen inleveren, die we volgens de statistieken te veel zouden hebben. Een dwaas plan van het provinciaal bestuur, dat nota bene ook nog "Zorg voor ouderen" werd genoemd!!

Vanaf dat moment is er met visie en vaart, in nauwe samenwerking van gemeentebestuur en de drie huizen doorgestoten en ziedaar: er kwam een plan, er kwam een begroting, er werden mogelijkheden gezocht en gevonden om de huizen ook na de vernieuwingen financieel draaiende te houden en dat alles vond genade in de ogen van 'de provincie'.

Met die toestemming op zak begon de fase van uitvoering. Waar andere architecten geen kans hadden gezien het oude huis, voor zover het als monument in stand gehouden moest worden, aan te passen aan en in te passen in een modern verzorgingstehuis, slaagde de heer dr.ir. E.J. Hoogenberk uit Voorstonden daar wonderwel in. Na veel overleg uiteraad, waarbij de bouwkundige deskundigheid en de creativiteit van de architect en onze deskundigheid op het terrein van huisvesting en verzorging van ouderen op één spoor moesten komen. Ieder z'n vak. Maar als je dat van elkaar erkent, dan groeit er iets goeds. De bouwkombinatie Hoffman-Koopmans heeft dat goede plan op zeer vakkundige wijze vorm gegeven, samen met de onderaannemers.

Een nieuwe stichting

Een ander markant punt op de weg naar het nieuwe Sint Bernardus willen we toch ook nog noemen. Tot voor ongeveer twee jaar ressorteerde het huis rechtstreeks onder het kerkbestuur. Met de renovatie en alle financiële consequenties van dien in zicht, werd besloten er een afzonderlijke stichting van te maken met eigen rechtspersoonlijkheid. Een stichting - dat spreekt vanzelf - van katholieke signatuur. Maar met twee bestuursleden, zo schrijven de statuten voor, te benoemen door respectievelijk de gereformeerde en hervormde kerkeraad van Bredevoort. Waarmee nog weer eens wordt benadrukt dat 'Sint Bernardus' een huis is van en voor de gehele bevolking van onze stad.

Hierdoor kwam wél even het behoud van het prachtige park achter ons huis aan een zijden draadje te hangen. Maar dankzij 'Bredevoorts Belang', gesteund door het Roelvink-fonds, is ook het behoud van de tuin veilig gesteld. Je moest er ook niet aan denken!

Een lange weg is ten einde. Moge Sint Bernardus nog een lange weg vóór zich hebben van zegenrijke zorg voor vele ouderen.

Zij staan voor u klaar

Enige weken vóór de aankomst van de eerste bewoners in Sint Bernardus, ontmoetten de oude en nieuwe personeelsleden en het bestuur elkaar op een informatieve kennismakingsavond. Dat was een spannend moment. Ongeveer de helft van het personeel had ook in het oude Sint Bernardus gewerkt en keerde daar nu na een wachtgeldperiode terug. De andere helft bestond uit nieuw aangestelde medewerk(st)ers. Velen hadden elkaar nog nooit eerder gezien. Toch werd verwacht dat zij met elkaar een team zouden gaan vormen, in goede samenwerking met het bestuur, ten dienste van de bewoners.

Nu we een aantal weken met elkaar er voor stáán, kunnen we zeggen: het is gelukt. Er groeit een prettige samenwerking in goede kollegialiteit en dat geeft vertrouwen voor de toekomst.

Tijdens de hierboven genoemde bijeenkomst werd een groepsfoto gemaakt, die we gaarne gebruiken om bestuurs- en personeelsleden aan u voor te stellen. Een (H) of (V) achter de naam betekent dat deze kollega een Huishoudelijk medewerkster, dan wel een zieken- of bejaarden-verzorgster is. En dit zijn ze dan:

zittend van links naar rechts: Anton Bennink (bestuurslid), Wilma Nijland (H), Gerjanne Navis (V), Karin Stronks (V), Erna Konink (V), Joop Navis (technische dienst), Marian Derksen (V);

eerste rij staande van links naar rechts: Jan Klein Nibbelink (penningmeester), Brigitte Bauhuis (V), Irma Overbeek (H), Jacqueline Goldewijk (heeft inmiddels opgezegd), Joke Meulenbeek (H), Annie Hakstege (H), Thea Wensink (sekretaresse), Truus Temming (V), Ali Geurink (H), Maureen Huitink (V);

achterste rij van links naar rechts: Jos van Koersveld (administrateur), Jan Elferink (voorzitter), Christien Milius (H), Emmy Jansen (V), Marian Jetten (V), Ton Bouchier (hoofd verzorging), Gerda van Vreeswijk (hoofd huishouding), Annette Snijders (V), Han Timmer (directeur), Ester Hijk (V).

Op deze foto ontbreken: Jannie Lammers (bestuurslid), Lidy Grijzen en Renske Visser (beiden huishoudelijke medewerksters) en Henriët te Brake, die als ziekenverzorgster per 16 oktober de plaats van Jacqueline Goldewijk zal innemen.

Wie aan een vreemde wordt voorgesteld, zegt meest netjes: "Aangenaam!", ook al weet je nog helemaal niet of de kennismaking wel zal bevallen. Van harte hopen we dat de kennismaking met ons team voor U echt 'aangenaam' zal zijn. Wij staan met z'n allen heel graag voor alle bewoners klaar.

Mogen wij u voorstellen:
dit zijn de

B E W O N E R S

van Sint Bernardus:

- 101 - mevrouw J.B. Lammers
102 - de heer E. te Loo
103 - mevrouw G. Gijsbers - Vonhof
104 - de heer pater Th.J. Hegeman
105 - mevrouw W.J. Bennink - Prinsen
107 - de heer G. Jansen
120 - mevrouw G.J. te Bokkel - Droppers
121 - de heer G.E. Rougoor
122 - mevrouw B. Schenk - Rots
- 201 - mevrouw A.E. Heisterman
202 - mevrouw B.H. Kämink - Ruesink
203 - mevrouw D.W. van Merkenstein -
Schuurman
204 - mevrouw G.B. te Sligte - Duenk
205 - mevrouw J.B. van Zuidam - Piek
206 - mevrouw H.G. Droppers
207 - de heer G.H. te Selle
mevrouw G.A. te Selle - Schoppers
208 - mevrouw H.A. Wikkerink - te Sligte
209 - mevrouw L. Wensink - Stevens
211 - de heer J.A. Piek
213 - mevrouw D. Veenhuis - Boom
215 - de heer H.J. Neerhof
217 - de heer B. Lensink
220 - de heer G.H. Hoefman
mevrouw G.E. Hoefman - Oonk
221 - mevrouw A.Th. Brijk - Voerman
222 - mevrouw B.H. Koskamp - Eeltink
223 - mevrouw J.C. de Ruyter - Heijink
224 - mevrouw G.W. Wevers - Harbers
225 - de heer G. Heusinkveld

Loopt u even mee?

....dan maken we eens een rondwandeling door huize Sint Bernardus. Het plattegrondje hiernaast zorgt er wel voor dat we niet verdwalen.

Hoewel het huis vier in- en uitgangen heeft, nemen we maar de officiële weg: de voordeur aan 't Zand. De deur van de burgemeesterswoning, waarvan de gevel in oude glorie is hersteld. Dat moet ook wel, want dit huis staat op de monumentenlijst en dat is maar goed ook, want het gehele gebouw is duidelijk gezichtbepalend voor 't Zand.

Maar u hebt nog geen stap binnen de deur gezet, of u wordt al gekonfronteerd met de moderne techniek: de automatische deur die de eigenlijke toegang vormt.

Direkt links en rechts van de deur liggen twee kamers, die ook uit het oude huis van 1764 dateren. De kamer links dient als administratie- en receptie-ruimte. Dat laatste blijkt ook wel uit de glazen schuifruit, waar bezoekers zich kunnen melden. Niet dat daar een receptioniste zit, want dat kunnen we ons helaas niet veroorloven, maar heel vaak treft u er toch wel iemand aan, die u wegwijst kan maken.

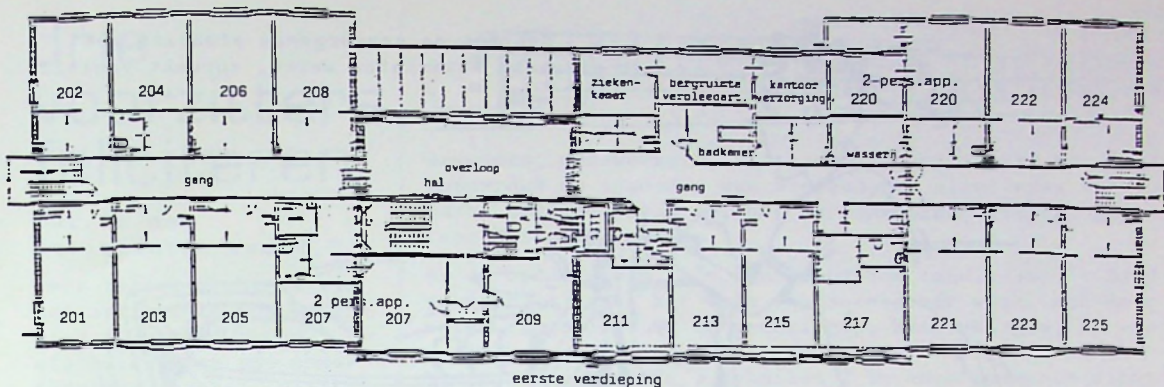
Rechts van de voordeur ligt de bestuurs- en direktiekamer. En dat is een prachtig vertrek gebleven, vooral door het fraaie stucwerk aan het plafond, de schouw en de vensterbank. We hebben getracht om de inrichting, die in deze werkkamer toch wel enigszins eigentijds moest zijn, zo min mogelijk uit de toon te doen vallen bij de klassieke elementen.

Vorbij de trap, een monument op zichzelf, stapt u van de oude in de nieuwe tijd. Maar dat merkt u nauwelijks. Want hoe modern de nieuwbouw ook is, de architect heeft het geheel heel mooi aangepast aan het oude gedeelte.

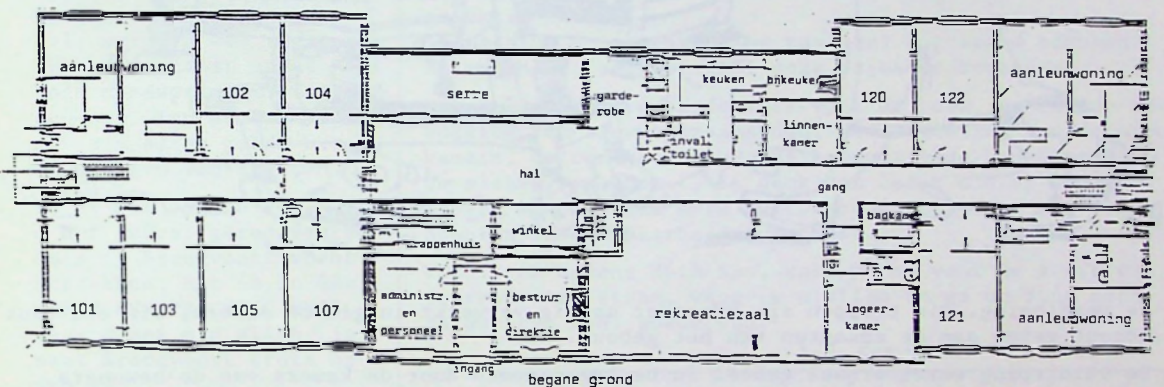
Wat iedereen direkt opvalt in Sint Bernardus is de ruimte. De hal met daarachter de serre geven bewoners en personeel volop gelegenheid om er te vertoeven en dat doen ze dan ook.

"Ik ga hier 's avonds vaak even zitten", zei een van de bewoners, "er komt altijd wel iemand langs om een praatje te maken." En zo zijn hal en serre inderdaad de centrale ontmoetingsplaats geworden, die we er ons bij het plannenmaken van hadden voorgesteld.

eerste verdieping

begane grond

Als we nu de gang naar rechts inlopen, dan zien we aan de rechterkant eerst het winkeltje, waar de bewoners op een puntenkaart (die gratis wordt verstrekt) allerlei zaken kunnen halen als boter, broodbeleg, koffie, melk en nog veel meer. Artikelen, die tot het dagelijks levensmiddelenpakket behoren en waarvoor nu uit vele soorten en merken een keuze kan worden gemaakt.

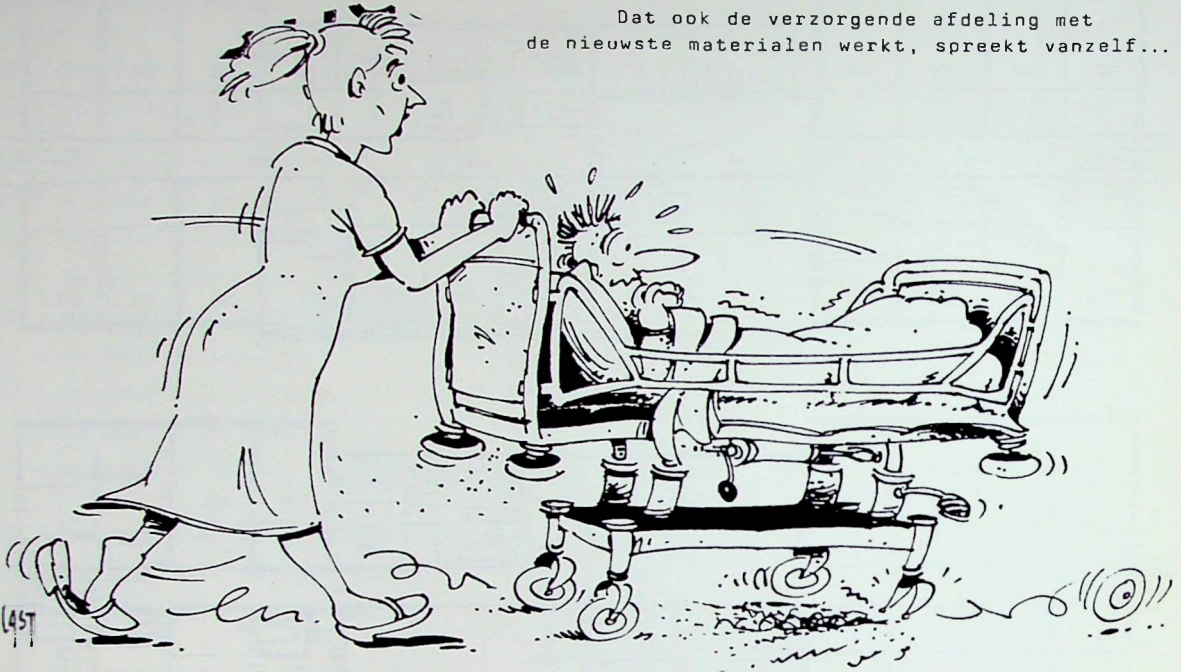
De volgende ruimte die in het oog springt is de recreatiezaal. Voor de bewoners van het oude Sint Bernardus betekent die zaal een enorme verbetering, want voorheen moesten zij daarvoor altijd buitenom. En bij slecht weer was dat niet zo aantrekkelijk. Daarom waren daar ook niet zo veel activiteiten. Nu er een royale zaal is ingericht, met gezellig meubilair en compleet met geluidsinstallatie, opklapbaar podium, een prachtig orgel en ook nog voorzieningen voor weeksluïtingen en andere erediensten, zal er zeker veel gebruik van worden gemaakt.

Tegenover de zaal vinden we de keuken, met een beperkte installatie, omdat de warme maaltijden vanuit het Aaltense verzorgingshuis 't Hoge Veld komen. Een regeling die zo is getroffen om de exploitatie van Sint Bernardus sluitend te maken. Er is heel wat gewikt en gewogen en uitgeprobeerd om het juiste systeem te vinden. Want de maaltijden komen per persoon in een set aan en dan moet het wel warm op tafel komen en ook nog smakelijk zijn opgediend. Gelukkig zijn we ook daar ten volle in geslaagd, zo blijkt uit de reacties van de bewoners.

Door de vele dienst- en recreatieruimten, hiervoor genoemd, was er op de begane grond maar plaats voor acht wooneenheden. Bovendien vinden we daar drie zogenaamd 'inpandige' aanleunwoningen, die niet van het huis uit bereikbaar zijn (ze hebben een eigen buitendeur aan de straat), maar wel ruimte vragen. Evenals de vier aanleunwoningen achter Sint Bernardus zijn ze eigendom van de Vereniging tot Verbetering van de Volkshuisvesting. Formeel hebben we dus geen relatie met de bewoners van deze huizen, maar we hopen hen wel te betrekken bij de activiteiten van ons huis.

Het huis is precies 60 meter lang en daarom is het maar goed dat er behalve de trap in het midden (en de lift niet te vergeten) ook aan de beide uiteinden trappen zijn naar

Dat ook de verzorgende afdeling met de nieuwste materialen werkt, spreekt vanzelf...

de verdieping. Die trappen zijn bijzonder aardig verwerkt in glazen erkens, die een leuk accent geven aan de zijkanten van het gebouw.

De verdieping wordt vrijwel geheel in beslag genomen door de kamers van de bewoners, waaronder twee twee-persoons appartementen. Wel zijn er ook daar nog enige dienst-ruimten, zoals de wasserij, de badkamer, de ziekenkamer en het kantoor van de verzorging. Dat ook de verzorgende afdeling met de nieuwste materialen werkt, spreekt vanzelf.

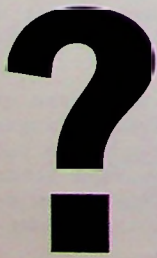
Nu alle bewoners-kamers zijn ingericht, blijkt hoe ruim ze zijn ontworpen en hoe ze van alle gemakken zijn voorzien. Het is er goed wonen, zoals onze dertig huisgenoten inmiddels al hebben ontdekt.

En dan is er nog de zolder. Maar een bezoek daaraan zouden we u niet willen aanraden. Het is er bepaald niet gezellig en door over de vloer liggende buizen ook niet geheel ongevaarlijk. Maar waarom zouden we er heen gaan? De rest van het huis heeft ons zóveel te bieden, dat we er ruimschoots genoeg aan hebben.

Kijkt u dus nog rustig wat rond. En mocht u bij een van de bewoners op bezoek willen gaan: op de plattegrond vindt u de kamernummers, die ook voor hun namen staan vermeld.

*****

P R I J S V R A A G *Dat we trots zijn op ons nieuwe huis, dat hebt U al lezende waar-schijnlijk al wel begrepen. De naam Sint Bernardus komt dan ook vele malen in deze krant voor. Hoeveel keer? We weten het niet. We zijn de tel kwijt geraakt.*

Daarom vragen we u: helpt u ons even tellen?

Wanneer U het juiste aantal malen dat de naam Sint (of St.) Bernardus in dit blad voorkomt uiterlijk 31 oktober zendt aan: Redactie "De krant van 't Zand", 't Zand 23, 7126 BG Bredevoort, dan maakt u kans op een cadeaubon van f 15,-, een van de drie verrassingsprijzjes of een van de tien eigen balpennen met opdruk van Sint Bernardus.

Ieder die dit leest mag meedoen. We rekenen op zeer veel inzendingen.

drie voorzitters feliciteren

**Dat is een
felicitering waard !**

Zeer recent mocht ik via een artikel in ons maandblad 'OP DE HOOGTE' afscheid nemen van onze tijdelijke 'gasten' uit Bredevoort.

Op dinsdag 22 augustus j.l. werd in een feestelijke bijeenkomst op 't Hoge Veld daadwerkelijk afscheid genomen. Een avond waar we met z'n allen goede herinneringen aan bewaren.

Nu is het dan zo ver, dat u het geheel gerenoveerde huis in Bredevoort mocht betrekken. Het is in één woord EEN PRACHTIG HUIS, waar u met z'n allen, ja heel Bredevoort trots op mag zijn.

Als voorzitter van 't Hoge Veld wil ik u - uiteraard mede namens de andere bestuursleden - hiermede van harte feliciteren.

Ik hoop, dat u er met veel plezier zult mogen wonen en dat u nog menig jaartje in goede gezondheid zal worden gegeven.

Bredevoordenaren, het ga u wel!
Gods zegen van harte toegewenst!

TOT ZIENS IN BREDEVOORT!

W.A. Maarsingh

't Hoge Veld

Bewoners, medewerkers, bestuur en vrijwilligers van Sint Bernardus en inwoners van Bredevoort: allereerst van harte gefeliciteerd met het gerenoveerde verzorgings-tehuis Sint Bernardus.

Bij de opening van zo'n beeldbepalend tehuis aan 't Zand vergeet je haast het vele voorbereidende werk, dat door velen is gedaan. De vergaderingen, besprekingen, de vraag: wordt het nu wel of niet gerenoveerd?

Moeten er nu van de 3 tehuizen 2 in onze gemeente dicht?

Dankzij veler inspanning en samenwerking is het antwoord gelukkig "neen".

Inspanning en samenwerking kan veel tot stand brengen! Nu en in de toekomst voor onze bejaarde bewoners.

Het vele voorbereidende werk voor de bouw, de eerste verhuizing, de bouwwerkzaamheden, de inrichting van de nieuwe kamers, de terugkomst van de bewoners, de aankomst van de nieuwe bewoners... Ik denk dat ieder die op één of andere wijze bij dit werk betrokken is geweest, met voldoening en dankbaarheid terugkijkt.

Vanuit en namens Beth San, waar we nu voor de start van de renovatie staan, wens ik u allen in en om Sint Bernardus een heel goede tijd.

A.J. ter Horst, voorzitter

Nu is het heel echt !

Ja, 't was natuurlijk ook al wel vrij echt.

We wisten als Stichting "Vrienden van Sint Bernardus" natuurlijk ook wel waarom we er waren en we hebben tijdens de verbouwing en restauratie ook al iets mogen doen voor de bewoners en het nieuwe huis.

Maar nu is het gebouw klaar en het wordt weer bewoond en nu hebben we toch het gevoel: het is nu allemaal pas heel echt. Het leven in en rondom dit huis is nu echt begonnen en wij vinden het erg fijn als "Vrienden" daarin en daaraan te mogen meedoen.

Deze paar zinnen zijn eigenlijk bedoeld als aanloop voor een gelukwens aan het adres van anderen, maar u voelt het wel aankomen: we feliciteren ons nu zèlf in de eerste plaats, want onze taak begint nu heel echt!

We hopen er wat van te maken.

Maar natuurlijk nu ook onmiddellijk onze gelukwens aan al die anderen: bewoners, bestuur, directie, personeel, gemeenschap enz. enz.... Ja, aan wie eigenlijk niet? De kring rondom Sint Bernardus is wel heel erg groot!

Een gelukwens vanwege het nieuwe gebouw, de nieuwe start, erg belangrijk natuurlijk. Maar als hartelijke wens daarbij, dat vriendschap en hartelijkheid in de nieuwe situatie blijvend zullen herinneren aan het oude Sint Bernardus!

Namens het bestuur van de Stichting "Vrienden van Sint Bernardus",

D. Bekius, voorzitter

Sint Bernardus - nieuw(s)

Nog eenmaal gebruiken we de 'kop' van ons informatieblaadje tijdens de renovatie, omdat daarin precies wordt uitgedrukt wat we op deze pagina's willen vertellen: nieuws over nieuwe activiteiten in Sint Bernardus.

B I B L I O T H E E K

In de mooie kast in de recreatiezaal komt een splinter-nieuwe bibliotheek. Niet dat die kast daar geheel mee gevuld zal zijn. De katalogus, die over enige weken zal verschijnen, vermeldt ongeveer 275 titels. Een mooi begin, want voor alle bewoners al die boeken gelezen hebben, zijn we wel weer een poosje verder...

Naast de boeken in gewone druk komen er ook veel grote-letter-boeken. Een uitkomst als de ogen niet zo best meer zijn. Er staan veel streekromans in de kast, maar ook wel andere verhalen, detectives, avonturenboeken enz. Naar ieders smaak is er wel wat te vinden.

De bibliotheek is bedoeld voor de bewoners van ons huis, personeel en de bewoners van de aanleunwoningen, die wij graag zo veel mogelijk gebruik laten maken van de voorzieningen van ons huis. De bibliotheek zal geopend zijn op woensdagmorgen tijdens de koffie, van 10.00 tot 10.30 uur. Om later weer nieuwe boeken te kunnen kopen vragen we een leesgeld van slechts één dubbeltje per boek en daarvoor mag u het twee weken houden.

W E L F A R E

Op donderdagmiddag zijn de dames van het Welfare-werk van het Rode kruis aanwezig, van half drie tot vier uur. Dan zijn alle bewoonsters van Sint Bernardus die graag handwerken van harte welkom in de recreatiezaal. Wie wil meedoen krijgt materiaal om iets moois van te maken en de produkten worden verkocht ten bate van het Rode Kruis. Maar de trouwe deelnemers zien er zelf ook wel wat van terug, onder meer in het jaarlijkse uitstapje en bij feestelijke gelegenheden. Het is heel gezellig om zo met elkaar te handwerken.

De Welfare-middag is een open activiteit, waaraan ook oudere dames van buiten ons huis kunnen deelnemen.

K O F F I E D R I N K E N

We hebben het hierboven al even genoemd: iedere morgen is er voor wie er bij wil zijn gezamenlijk koffiedrinken in de zaal. Dat is al van de eerste dag af zo geweest en de meeste bewoners komen daar. Het is natuurlijk niet verplicht (dat is eigenlijk niets bij ons), maar het is natuurlijk wél gezelliger.

E V E N T U S S E N D O O R...

We kunnen wel van alles organiseren, maar eigenlijk zouden we zo graag willen weten of u als bewoners zelf wensen of ideeën hebt voor bepaalde spelen, activiteiten, vormen van ontspanning enz.

Laat u ons dat dan vooral weten, want dan kunnen we bekijken of we dat kunnen organiseren. Misschien wilt u graag dammen, sjoelen, jokeren of noemt u maar op. Als wij dat weten proberen we anderen te vinden, in of buiten het huis, om er een clubje voor te vormen. We kunnen ook aan heel andere dingen denken, zoals bij voorbeeld een koortje of een praatkring over een of ander onderwerp, of wat u zelf maar bedenkt. Als het enigszins kan, dan zorgen we er voor dat het er komt (bij voldoende belangstelling van anderen uiteraard, want alleen begin je niet veel).

Er komt waarschijnlijk nog wel een ideeënbus in de hal te staan, maar geeft U voorlopig uw wensen en ideeën maar door aan mevrouw Van Vreeswijk of aan de heren Bouchier of Timmer. U hoort er dan in elk geval van.

In een huis met een zo rijke historie als Sint Bernardus houden we graag de oude tradities in ere. Daarom is er op woensdag 18 oktober a.s. een

Intrekke'smaol

voor alle bewoners van Sint Bernardus en van de aanleunwoningen. Daar moeten we het wel toe beperken, omdat er anders te weinig ruimte is en omdat we hier echt een kennismakingsavond van willen maken.

Wat er precies gaat gebeuren, dat weten we op dit moment zelf nog niet, maar het wordt in ieder geval een gezellige en feestelijke avond, waarop we na alle drukte in huis van open dagen en zo, nog eens even 'onder ons' de opening van ons huis willen vieren.

We beginnen om half acht 's avonds en we hopen dat iedereen die dat kan er bij aanwezig zal zijn.

Op woensdag 25 oktober is er een avond voor onze burens op 't Zand en naaste omgeving en voor een aantal medewerkers aan de bouw. Tenslotte komt er op vrijdag 27 oktober een avond voor personeel en vrijwilligsters met partners, maar dat feest wordt in Munsterbrug gevierd.

WEEKSLUITING

Met ingang van 14 oktober zal er elke zaterdagavond in de zaal een weeksluiting worden gehouden. Deze begint om 7.00 uur en duurt ongeveer een half uur.

Het zijn korte diensten van woord en gebed, waarin voorgaan de Bredevoortse en Aaltense predikanten en drie rooms-katholieke pastores uit Groenlo en Lichtenvoorde.

Tijdens deze weeksluitingen wordt er gezongen uit het 'Liedboek voor de kerken'. Voor wie dat niet bezit liggen er enige exemplaren in de zaal. We zijn blij dat we ons hebben mogen verzekeren van de medewerking van een achttal organisten om ons bij de zang te begeleiden.

Ongeveer eenmaal in de twee maanden wordt er een (gereformeerde/hervormde) viering van het Heilig Avondmaal gehouden.

Het spreekt vanzelf dat bij deze weeksluitingen iedereen van harte welkom is. We denken bij voorbeeld aan familie van bewoners of inwoners van Bredevoort voor wie het moeilijk is de kerkdiensten bij te wonen.

KERKTELEFOON

Op zondag kunnen de bewoners op hun kamer luisteren naar de Bredevoortse kerkdienst van hun keuze, want vanuit alle drie kerken loopt er een telefoondraad naar Sint Bernardus. Op dit moment is de gereformeerde kerk nog niet aangesloten, maar dat gebeurt binnenkort. Met de hervormde en de rooms-katholieke kerk is er al wel een verbinding.

Een open deur...

Een open deur intrappen doen we bij u misschien als we dit artikeltje in dit speciale nummer van "De krant van 't Zand" een plaatsje geven. Want u wist alles al van de Stichting "Vrienden van Sint Bernardus" en voor u hoefde dit stukje dus niet meer te worden geschreven.

Wel, dat is dan mooi meegenomen en fijn, dat u inmiddels dan vast ook aldonateur van de stichting bent! (Of was de aanmelding er nog even bij gebleven?)

Maar voor hen, die iets minder op de hoogte zijn, willen we dan toch nog een paar dingen over onze stichting vertellen. In de hoop, dat telkens weer een deur opengaat voor de stichting!

Het is algemeen bekend, dat het gewone reilen en zeilen van verzorgingshuizen e.d. vaak maar net kan worden betaald uit de normale jaarlijkse inkomsten.

Dat is bij het nieuwe "Sint Bernardus" niet anders. Het is een vrij klein tehuis (30 bewoners) en dan is de exploitatie toch vrij moeilijk.

Daarom is (in maart 1988) opgericht een Stichting "Vrienden van Sint Bernardus" (in navolging van soortgelijke stichtingen bij andere tehuizen) met het doel om voor de woon- en leefsituatie van de bewoners van Sint Bernardus iets extra's te kunnen doen.

Met hulp van zeer velen heeft de stichting al het een en ander kunnen bereiken. We herinneren aan de bazar, die in april 1988 werd gehouden en aan de veiling in maart j.l. (!)

Met de opbrengst daarvan en enkele spontane giften heeft de stichting flink kunnen helpen bij de aankoop van de inventaris in het nieuwe huis, waarin daardoor bij voorbeeld meteen een goede geluidsinstallatie kon worden opgenomen.

Zonder twijfel zal ook in de toekomst gaarne weer een beroep op de stichting worden gedaan. Het ligt voor de hand, dat ook dan wel weer zo nu en dan een speciale aktie (b.v. een bazar) op touw zal worden gezet.

Maar erg belangrijk is een inkomstenbron, die hier tot nu toe nog niet is genoemd, te weten de kontributies van de donateurs, de vrienden zo gezegd.

Het bestuur weet dan waar het jaarlijks minimaal op kan rekenen en dat is toch wel een voordeel.

Donateur, of wel vriend, wordt u als u per jaar minimaal f 10,- aan de stichting wilt geven. U ontvangt dan automatisch de periodiek "De krant van 't Zand", waardoor u van de belevenissen in en rondom het tehuis op de hoogte blijft.

In het korte bestaan van de stichting hebben er zich al + 150 vrienden aangemeld.

Maar die vriendenkring kan natuurlijk nog veel groter!

Wij vinden bij u toch ook een open deur (en portemonnaie)?!

...hebben er zich al + 150 vrienden aangemeld...

Via telefoon, giro, bank e.d. (zie onderstaande gegevens) kunt u reageren. Bij voorbaat hartelijk dank.

Het bestuur van de Stichting
"Vrienden van Sint Bernardus"

Stichting "Vrienden van Sint Bernardus"

Sekretariaat: Tramstraat 3 - 7126 AK Bredevoort - telefoon: 05438 - 545

Penningmeester: mevrouw De Vries - Misterstraat 15 - 7126 CA Bredevoort - tel. 05438 - 333

Bankrekening: 3105.66.509

proficiat!

Bestuur, directie, personeel en bewoners van het
VERZORGINGSTEHUIS „ST. BERNARDUS”

van harte proficiat met dit prachtige gebouw.
Het zal er prettig werken en fijn wonen zijn.

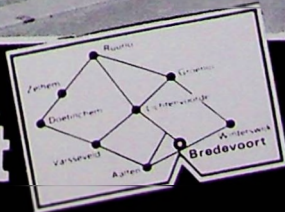
Wij mochten hieraan ons steentje bijdragen
door de inrichting van het interieur van
de kamers en de openbare ruimte's.

Directie en personeel
BETTING BREDEVOORT,
specialisten in woning-
en projectinrichting

Betting
Bredevoort

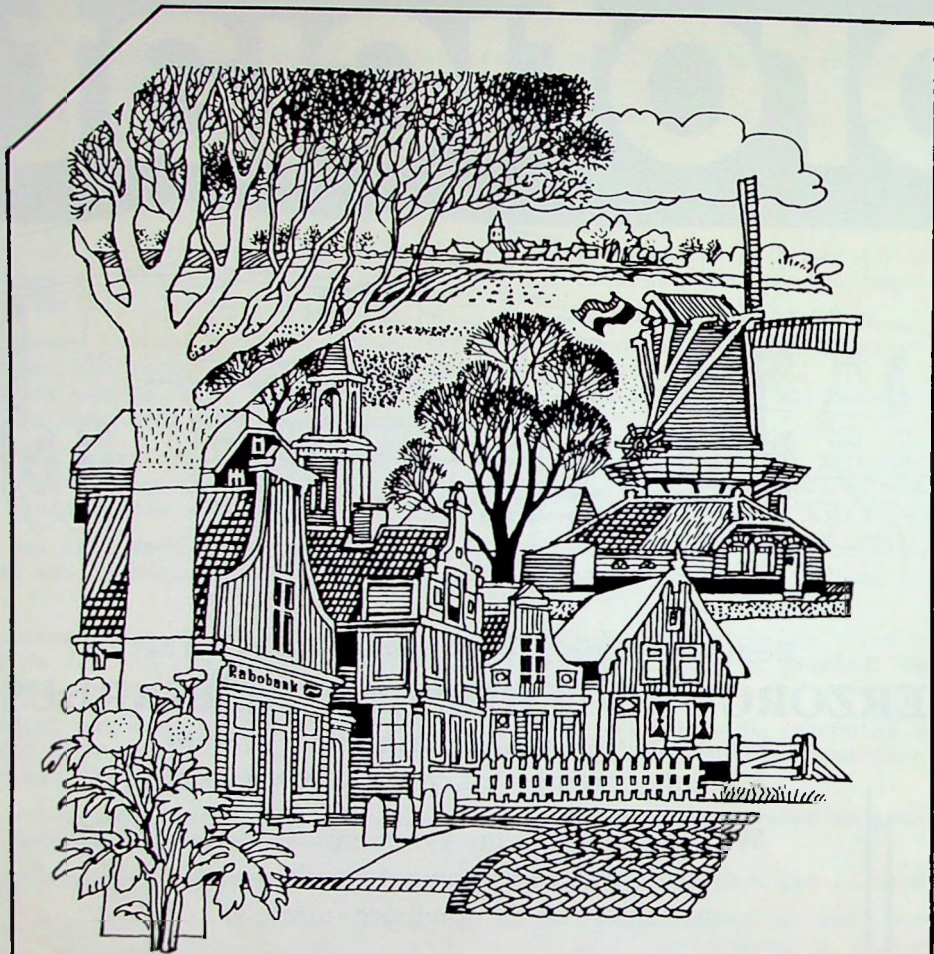
VORMGEVER
MEUBELEN
TEL 05438-567

het belangrijkste
wooncentrum van
de Achterhoek

ALLE DAGEN GEOPEND (behalve zondags)

DE KOFFIE STAAT KLAAR

Hier en in de andere duizend dorpen en steden van ons land zijn in het verleden de cooperaties ontstaan die we nu kortweg de Rabobank noemen. Daarom is de Rabobank van oudsher diep geworteld. De Rabobank Bredevoort wenst de bewoners van St. Bernardus in hun nieuwe behuizing een aangenaam verblijf.

Rabobank
staat dicht bij u